

Om biblioteker, referencekilder og søgedatabaser på nettet

Introduktion

Søgning på nettet kan forekomme meget enkelt, men:

- WWW er enormt **stort**
- Det er vanskeligt at få et **overblik**
- Søgmaskinerne har **forskelligt indhold**
- Søgmaskinernes resultater er ofte **uoverskuelige**
- **Lange lister uden systematik** er ofte vanskelige at bruge, er som regel uoverskuelige (med mindre man har stort kendskab til emnet) Og så vil der ofte være døde links (**altså problemer med opdatering**)
- Det er vanskeligt hurtigt at vurdere kildens **pålidelighed** (hvem står bag, etc.)
- Hvis man vil blive bedre til at søge i Google, så kan Erik Høys guide være en rigtig god hjælp

I stedet må vi have:

- Et **udvalg/beredskab** af kilder, som man er fortrolig med (indhold, søgefaciliteter, etc.)
- **Universelle** opslagsværker (leksika, ordbøger, vejvisere)
- **Fagspecifikke** opslagsværker (faglige leksika, faglige ordbøger, faglige vejvisere)
- **Specifikke kilder / ressourcer**
- **Oversigter / indgange** som er udarbejdet af eksperter, f.eks. med korte beskrivelser af kilderne. Disse oversigter opdateres jævnligt.

En succesfuld informationssøgning er bl.a. afhængig af:

- om kilden indeholder de rigtige informationer [at man **vælger den rigtige kilde**]
- om kendskabet til, hvordan kilden er organiseret (**systematik, registre, søgefacilitet, etc.**)
- om hvordan man stiller spørgsmål i kilden, f.eks. hvordan **operatorerne** anvendes.

- hvilke **ord/termer** der skal anvendes ved søgning i kilden (f.eks. bil eller motorkøretøj?)
- om kilden har den fornødne **kvalitet** (hvem er udgiver?, hvor tit opdateres?, etc.)
Bliv klogere her (Danmarks Biblioteksskoles tutorial om kvalitetsvurdering af web-sider)

En succesfuld informationssøgning er også afhængig af:

- informationssøgerens **informationskompetence**, f.eks.
 - om man har den fornødne **viden** om, hvordan operatorerne anvendes: og, eller, ikke, som er de ord man bruger til at kombinere de termer man vil søge på, etc.
 - om man har **viden** om betydningen af at de rette termer anvendes

Biblioteker på nettet:

Søgning i **skolebibliotekets søgekatalog på Herlev Gymnasium**

Herlev Folkebibliotek - <http://www.herlev.bibnet.dk/>

Ballerup Bibliotek - <http://bib.ballerup.dk/>

Gladsaxe Bibliotek - <http://www.gladsaxebibliotekerne.dk/101>

København Kommunes Biblioteker - <http://bibliotek.kk.dk/>

Det Kongelige Bibliotek - <http://www.kb.dk>

Biblioteker på Københavns Universitet - <http://www.ku.dk/biblioteker>

Bibliotek.dk - giver adgang til på én gang at søge efter litteratur på alle landets biblioteker. Det er også muligt at bestille det fundne til afhentning på ens lokale bibliotek - www.bibliotek.dk

Artikelbasen - <http://bibliotek.dk/artikel.php>

Faglige netguider

Bibliotekernes Netguide - <http://www.bibliotekernesnetguide.dk/>

Skolernes Databaseservice (SKODA) - er en samling af fuldtekst-databaser. Her finder du danske aviser, hvor du kan søge efter avisartikler (InfoMedia). Der findes også andre databaser under SkoDa, du kan have glæde af, fx.: Forfatterweb, FaktaLink, Britannica Online og Engelsk Dansk Ordbog - <http://skoda.emu.dk/> - 16301001 - kee64asw

Fagenes infoguide - <http://www.infoguide.emu.dk/Index.pub>

Skriv opgave - <http://www.skrivopgave.dk>

Leksika

Universelle leksika

Danske

- Gyldendals Online Leksikon
Adgang via Herlev Gymnasium
"Gyldendals Online Leksikon er baseret på opdaterede og ajourførte udgaver af Den Store Danske Encyklopædi bind 1-20 (1994-2001), Supplementsbind 1 og 2 (hhv. 2002 og 2006) samt værkerne Gyldendals Leksikon 1-3 (2002) og Gyldendals Etbindsleksikon (2003)". Udgivet 2006 af Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag A/S.
- Leksikon for det 21. årh.
<http://www.leksikon.org/>
Dansk, alternativt leksikon, som medtager oplysninger om græsrodsbevægelser, lande, begreber og personer. Hævder selv at medtage 2400 artikler, som slet ikke findes i de etablerede leksika. Opdateres løbende, nye opslag og opdateringer medbringer mange interessante aktuelle artikler. Artiklerne er signerede. Forfatterne tilhører venstrefløjen, hvilket naturligvis afspejles i artikler og valg af emner.
- Wikipedia
<http://da.wikipedia.org/wiki/>
Et leksikonprojekt, som findes i en række lande. Idéen er, at alle kan bidrage med artikler og at de stilles gratis til rådighed. Det er med andre ord adgang til og udvikling af vores fælles viden, det drejer sig om. Information for bidragydere. Indgangene er enten emne kategorier, tematiske lister eller alfabetisk. Wikimediafonden, hvilken er non-profit, står bag. Den danske udgave har p.t. (marts 2007) ca. 57.000 opslag, mens den eng. udg. har ca. 1,600.000. Hovedindgangen til alle sprog. Læs mere om Wikipedia i *Referencen* nr. 1, 2005 s. 19-22. Hvor der bl.a. står, at "der er ingen garantier for at indholdet i en artikel er korrekt" og at det er "Wikipedias ømmeste punkt". Der er flere ressourcer i Wiki-familien, f.eks. Wikitionary, som er en dansk ordbog.

Norsk

- Caplex
<http://www.caplex.net/>
Gratis internetudgave af det norske leksikon. Der er både mulighed for at søge på artikler, på et lands historie, atlas, m.v. Statistik og lign. faktuelle oplysninger findes i tabeller. Uvalgte websites findes i nettlenker, som dækker en række

udvalgte emner. Magasinet er ikke udkommet siden efteråret 2006. Opdateres løbende, men opdateringen er uens i de forskellige dele af leksikonet. Læs mere om leksikonet [her](#).

Engelsk-Amerikanske

- [Britannica online](#)
<http://search.eb.com/>
Indeholder hele encyclopædien, Merriam-Webster's Collegiate Dictionary, Britannica Book of the Year samt en guide over Internetkilder. Mange gode illustrationer og videoklip. Søgeresultatet er sorteret i artikler fra encyclopædien, fra "Britannica Student Encyclopedia", "The Web's Best Sites" (ingen kvalitetsvurdering!) og "Additional contents", som omfatter tidsskrifter m.v., hvor der måske er noget om det søgte, samt "Multimedia", som gør det muligt at se billeder, videoklip, mv., der skønnes relevante. Man kan også vælge at afgrænse sin søgning til et af de nævnte områder. Browsing kan f.eks. ske fra [index](#), som dækker "topics". Det er også muligt at søge i atlasdelen, som vælges [her](#), i tidslinien eller i emner. [Year in review](#) (Book of the Year) giver en oversigt over det pågældende år, bl.a. vigtige begivenheder, vigtige personer, vigtige fremskridt inden for videnskaben m.v. (nyeste er p.t. 2005). Man kan gemme sine søgninger i 'workspace'. Omfattende vejledning i "[help](#)". Eller vælg [guided tour](#).
- [Encyclopedia Britannica](#)
<http://www.britannica.com/>
Gratis og dermed meget beskåret udgave af Britannica Online.

Andre universelle kilder

- [Faktalink](#)
<http://www.faktalink.dk/> Adgang via SkoDa
FaktaLink er et elektronisk tidsskrift udgivet af DBC. "FaktaLinkene giver en introduktion til og uddybende information om aktuelle og komplicerede emner, links til videre læsning på Internettet samt henvisninger til artikler, bøger og illustrationer om et givent emne". Indgangene er: [kronologisk](#), efter [emne](#), [tema](#) og efter [titel](#).
- [Answers.com](#)
<http://www.answers.com/>
"Answers.com is a free, ad-supported, reference search service, created to provide you with instant answers on over a million topics. As opposed to standard search engines that serve up a list of links for you to follow, Answers.com displays quick, snapshot answers with concise, reliable information. Our editors take our content from over 100 authoritative encyclopedias, dictionaries, glossaries and atlases, carefully chosen for breadth and quality." Prøv den, anbefales bl.a. af Mary Ellen

Bates, bibliotekar, som har sin egen blog. Hun angiver her et eksempel.
Amerikansk

- BBC A-Z Index
<http://www.bbc.co.uk/a-z/>
Alfabetisk indgang til programmer på radio og TV, som bliver bragt på BBC.
Herunder mange temaprogrammer, se f.eks. her om jordskælv og andre
naturkatastrofer. Engelsk

Almanak m.v.

- Calendar- converter.
<http://www.calendarhome.com/converter/>
Datoer kan konverteres til forskellige kalendere. Amerikansk
- Information Please
<http://www.infoplease.com/>
En amerikansk udgave af noget lignende 'Hvem Hvad Hvor'. En kombination af
en encyklopædi, en ordbog og flere fuldt opdaterede almanakker. Browsing i
emnekategorier, eller alfabetisk index. Er god til populære emner, f.eks. sport og
underholdning. Amerikansk
- Året i Danmark
<http://stormp.kk.dk/infotek/traditioner/festdage.htm>
God indgang til årets festdage, helligdage, traditioner vedr. livets mærkedage og
andre mærkedage, f.eks. rejsegilde. Endvidere link til universalkalender, samt
andre relevante links. Udarbejdet af Københavns Kommunes Biblioteker, men
stammer opr. fra Infotek Øresund. Dansk

Vejvisere

Danske

Offentlige

- Borger.dk
http://foa.danmark.dk/portal/page?_pageid=33,1&_dad=portal&_schema=PORTAL
Her er kun medtaget vejviseren til de danske offentlige myndigheder. Desuden er
en lang række offentlige og private organisationer medtaget. Beskrivelser af
institutionernes formål og adresser. For hvert ministerium er der en oversigt over
undermyndigheder med styrelser, råd og nævn under ministeriets resort. Se
eksempel her. Fra 2007 er danmark.dk og Netborger lagt sammen i en fælles
borgerportal. IT- og Telestyrelsen

Private

- eniro
<http://www.eniro.dk/>
Eniro er en portal til nettet. Indeholder også vejvisere, f.eks. telefonoplysninger på firmaer, personer og kort. Hertil kommer samtlige kommuner med oplysninger om offentlige forhold. Foreninger og lign. i nogle af kommunerne. Det er muligt at søge på bestemte brancher/faggrupper. Der er alm. søgefacilitet til nettet og link til gule sider i udlandet se endvidere oversigt i flere tjenester . Diskrete annoncer. Svensk
- findvej.dk
<http://www.findvej.dk/>
Et godt alternativ til Kraks kort. Læs omtalen på Informationsportalen her. Den mest direkte vej til at finde en adresse på kortet.
- De gule sider
<http://www.degulesider.dk/>
Firmaer, navnebog, kortbog, fagbog, BtB(Business to business), der også indeholder links til offentlige myndigheder. Samlet søgefacilitet (supersøger) til virksomheder, organisationer, personer og produkter. Udenlandske oplysninger under Internationalt. Reklamer. Forlaget De Gule Sider A/S.
- krak.dk
<http://www.krak.dk/>
Vejviser til firmaer, privatpersoner . Desuden en række andre services, f.eks. kort og ruteplaner, hertil kommer portaler, som især er rettet mod erhvervslivet. Webadresse, e-mail, rejseplan, kørselsvejledning, kort og evt. opl. om firma ved hvert enkelt opslag.

Udenlandske

- Embassyworld
<http://www.embassyworld.com/>
Vejviser til ambassader og konsulater over hele verden. Desuden oplysninger om telefonforbindelser mellem lande. Amerikansk
- International White and Yellow Pages
<http://www.wayp.com/>
Norsk oplysningstjeneste (Wajens) med oversigt over telefonbøger til hele verden. Norsk

Biblioteker

- European Library
<http://www.theeuropeanlibrary.org/portal/index.htm>

Indeholder foruden adgang til europæiske bibliotekskataloger også links til de europæiske nationalbiblioteker. "The European Library webservice is a portal which offers access to the combined resources (books, magazines, journals.... - both digital and non-digital) of the 45 national libraries of Europe".

Landeinformation

Faktuelle oplysninger

- **BBC News Country Profiles**
http://news.bbc.co.uk/1/hi/country_profiles/default.stm
Country Profiles fra BBC indeholder den nødvendige baggrundsinformation om alverdens lande i tilknytning til de nyheder, som bringes på BBC. BBC betragtes som en meget pålidelig nyhedsformidler, ikke mindst vedr. tredje verdens lande, hvoraf mange tidligere var en del af UK. Der er faktuelle informationer, nationalmelodi, historisk oversigt, de vigtigste medier, links til disse og til andre relaterede informationer. Flag og oversigtskort. Desuden videoklip og lyd fra arkiverne. For historisk interesserede er history en rigtig god indgang til historie. Engelsk.
- **CIA World Factbook**
<https://www.cia.gov/cia/publications/factbook/index.html>
Faktuelle oplysninger på hvert enkelt land vedr. geografi, befolkning, regering, økonomi, transport m.m. Oversigtskort og flag. God indgang til bl. a. at se, hvilke lande, der er deltagere i forskellige internationale samarbejdsrelationer i appendixes. Også liste over geografiske navne, definitioner, liste over hvilke lande, der har tilsluttet sig de vigtigste miljøaftaler, etc. Opdateres løbende. Amerikansk
- **Udenrigsministeriets landefakta**
<http://www.um.dk/da/menu/Udenrigspolitik/Landefakta/>
Korte landeprofiler set med danske øjne, samt rejsevejledninger for udvalgte lande, hvor der kan være problemer for rejsende. UM's repræsentationer i andre lande, m.v.. Desuden indgang til andre, udvalgte landes officielle rejsevejledninger. Man får også disse henvisninger ved opslag på det enkelte land. Dansk
- **US Department of state - Services - Background Notes**
<http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/>
Beskrivelser af hvert enkelt land med vægt på den politiske/økonomiske situation, investeringsklima samt internationale relationer. Indeholder "factual publications that include facts about the land, people, history, government, political conditions, economy, and foreign relations of independent states, some dependencies, and areas of special sovereignty". Det er nyttigt, at der for hver "note" er dato for opdatering. Amerikansk
- **World Statesman.org**
<http://www.worldstatesmen.org/>
Et leksikon over nationer og deres ledere. Nationalsange på nationalsproget og på

engelsk (i de fleste tilfælde). Desuden indgang til organisationer, og andre organisationer, som religiøse, terror, mv. Giver også oversigt over kolonimagter og deres besiddelser. Om World Statesman. Links. Udgiver er Ben Cahoon, Canada

Flag

- Flags of the World
<http://www.crwflags.com/fotw/flags/>
Oprindelig startet af en enkelt person (Guiseppe Bottasini, Italien), nu kommer nyheder fra interesserede via en mailing liste. Illustrationer og f.eks. historiske oplysninger af alverdens flag, herunder også flag fra tidligere lande. Flagdage over hele verden. Link til nationalsange (teksten på det nationale sprog) og til illustrationer af pas fra hele verden. Mulighed for downloading af MP3 fil.
Canadisk

Forfatninger, traktater, mv.

- Constitutions, treaties and declarations
<http://www.psr.keele.ac.uk/const.htm>
God indgang til forfatninger i en række lande. Indeholder også links til ICL (nedenstående). Derudover er der links til miljødeklARATIONER, handelstraktater, m.v. Udgivet af Richard Kimber fra Keele University. Engelsk
- ICL - International Constitutions Law
<http://www.oefre.unibe.ch/law/icl/>
Adgang til den fulde tekst til forfatninger samt forklaring hertil for en lang række lande. Desuden oplysninger om de forfatningsmæssige forhold i en række andre lande. Organisationer med relationer til forfatningslovgivning. Universitetet i Bern.Schweizisk

Kort

- maporama.com
<http://maporama.com/>
Kort på gadeniveau fra en del europæiske lande, hele USA og det meste af Canada, dog ikke alle med samme detaljeringsgrad. Kortene fremvises enten normalt eller i interaktiv udgave. Supplerende oplysninger som vejr, lokaltid og geografisk position. Websitet findes på 26 forskellige sprog ! International
- Oddens bookmarks - Maps and Atlases
<http://oddens.geog.uu.nl/>
Meget omfattende index til kort og atlas. Søgemulighed på kontinent, land og emner (f.eks. have, vulkaner, jordskælv, flygtninge, nye lande). Desuden indgang til historiske kort. Hollandsk

Nyheder

- Medievejviseren
<http://mediavejviseren.dk/aviser/>
 Indgang til aviser fra en lang række lande i Europa og udenfor, udgivet af Claus Schmidt. Dansk.

Politik

- Elections by country
http://en.wikipedia.org/wiki/Elections_by_country
 Tidligere var dette en selvstændig udgivelse, Elections of the World, men nu ligger oplysningerne i Wikipedia. Det er også muligt at anvende kalendersøgning. Desuden links til partier og relaterede politiske emner.
- Rulers
<http://rulers.org/index.html>
 Oplysninger om regeringsledere, udenrigsministre og ledere af internationale organisationer, religiøse ledere og nye valg/ udnævnelser inden for området, måned for måned. Udgivet af B. Schimmel
- World Political Leaders
<http://www.terra.es/personal2/monolith/ooindex.htm>
 Verdens politiske ledere siden 1945. Statsministre, udenrigsministre, ledere af politiske partier, m.v, Link til ca. 400 biografier over politiske ledere (på spansk!). Spansk
- World Public Opinion
<http://worldpublicopinion.org/>
 Information om offentlige holdninger til politiske spørgsmål, ordnet efter regioner eller efter emner. Links til rapporter om en lang række undersøgelser af holdninger inden for forsk. områder. Udgivet i Program on International Policy Attitudes, University of Maryland. Formål mv om websitet. Amerikansk

Vejr m.v.

- World Weather Information Service
<http://www.worldweather.org/>
 Officielle vejroperationer, vejrudsigter og klimatologiske oplysninger fra de fleste nationale vejrtjenester. Der er også oplysninger om ekstreme vejrforhold, f.eks. hurricanes. Pt. indberetter 107 medlemmer af organisationen fra mere end 1000 byer. En del af WMO (FN), men web sitet er udviklet og vedligeholdes af Hong Kong Observatory.

Økonomi

- Economist Country Briefings
<http://www.economist.com/countries/>
 Opdateret økonomisk og politisk information om en række lande (60). En del artikler skal der dog betales for. Fact sheets er gratis og giver en kort introduktion samt statistiske oplysninger om landet. Forecast giver et kort resumé af

publikationen vedr. politiske og økonomiske forhold. Henvisninger til relaterede web-sites. Endvidere valutakurser. Engelsk

- The Universal Currency Converter

<http://www.xe.net/ucc/>

I standard versionen er der adgang til beregning af de vigtigste valutaer, mens der i The Full Universal Converter er alle kendte valutaer (180) verden over.

Findes på flere sprog. Xenon Laboratories.

- The World Bank

<http://www.worldbank.org/>

Verdensbankens website indeholder analyser og statistikker vedr. situationen i de ca. 150 medlemslande med hensyn til bl.a. økonomi, sundhed, foruden oplysninger om udviklingsprojekter. Mere information om World Bank. Der er links til de officielle institutioner i landene og til mere generelle kilder.

Ordbøger

Universelle

Danske

- Dansk Sprognævn

<http://www.dsn.dk/>

Adgang til Retskrivningsordbogen (uden retskrivningsreglerne) og Sprognævnets tidsskrift, ofte stillede spørgsmål samt oplysninger om Sprognævnets publikationer. Desuden information om kommaregler, som findes på PDF-fil, m.v. og links til nordiske og enkelte andre udenlandske ordbøger. Findes under "sproghjælp".

- Korpus 2000

<http://korpus.dsl.dk/korpus2000/>

Giver en indgang til det danske sprog "omkring årtusindskiftet", dvs., der er mange eksempler på *anvendelsen* af de enkelte ord i det danske sprog.

Henvisning til f.eks. den avisartikel, hvori ordet optræder. Også hitlister over de forskellige ordtyper, mv. i dansk. Udarbejdet af DSL. Tekstleverandørerne er forlag, nyhedsmedier, web sites og privatpersoner.

- ODS

<http://ordnet.dk/ods/>

"Ordbog over det danske Sprog er ikke en retskrivningsordbog. Ordbogen er først og fremmest en betydningsordbog der dækker dansk sprog fra 1700 til ca. 1950."

"Arbejdet med *ODS på nettet* er ikke tilendebragt. Der mangler søgefaciliteter, vi finder stadig fejl som er opstået i processen med at digitalisere ordbogen (jf. Fra bog til skærm), og vi kan stadig arbejde med at præsentere en ordbogsartikel mere overskueligt". Omfattende vejledning.

- Ordbog til det ældre danske sprog

<http://www.hist.uib.no/kalkar/>

Faksimileudgave af Otto Kalkars ordbog, der omfatter det danske sprog i perioden 1300-1700. Kan fortrinsvis bruges som en indgang til litteraturen, hvorfra der er mange citater. Opslag ved hjælp af ordliste.

Amerikansk

- Dictionary.com
<http://dictionary.reference.com/>
Fælles opslag i en række amerikanske ordbøger, samt oversættelse af ordet til en række sprog. Udgivet af Lexico Publishing.

Alle sprog

- Your Dictionary
<http://www.yourdictionary.com/>
Samlet indgang til mere end 400 gratis online ordbøger over mere end 130 forskellige sprog. Universelle ordbøger , polyglot- , forkortelses-, acronymer, m.v. og specialordbøger. Endvidere lister over sprog, der er i fare for at forsvinde. Der findes en samlet søgefacilitet. Oprindeligt udarbejdet af Bucknell University. Ingen annotationer. Amerikansk

Akronymer

- Acronym Finder
<http://www.acronymfinder.com/>
Indgang til mere end 100.000 akronymer, overvægt på det tekniske område, i følge dem selv, men dækker bredt. Ingen uddybende forklaring på akronymet. Browsing i emnekategorier og søgning. Muligheder for udvidet søgning i leksika, eksempelvis Wikipedia. Amerikansk

Citationer

- Bartleby quotations
<http://www.bartleby.com/quotations/>
Samlet søgefacilitet til flg. amerikanske citationsordbøger: Bartlett (1919), The Columbia World of Quotations (1996) og Simpson's Contemporary Quotations (1988). Der er adgang til nogle klassiske tekster. Oversigten findes under authors. Amerikansk

Polyglotordbøger

- Skandinavisk ordbog
<http://www.nordskol.org/ordbog/>
Udgivet af det Nordiska Skolnätet under Nordisk Ministerråd. Oversættelser mellem dansk, svensk og norsk. Der findes også en linksamling, som vil være nyttig til skoleelever. Nordisk

Søgedatabaser

Google

- <http://www.google.dk/>
- <http://books.google.com/>
- <http://scholar.google.dk/>